

RDA

Saša Nikøv
RĐA
Bajka hiperborejskih noći

© Aleksandar Davidović & Futura publikacije

Izdavač Futura publikacije

Urednik
Relja Dražić

Korice
Tanja Dukić Počuč

Štampa Birograf d.o.o. 2024

ISBN 9878671882224

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

821.163.41-31

Nikøv, Saša, 1983-

Rđa : bajka hiperborejskih noći. Deo 1 /
Saša Nikov. - Novi Sad : Futura publikacije,
2024 (Zemun : Birograf). - 448 str. ; 20 cm. -
(Waldgaenger = Otpadnik)

Tiraž 300.

ISBN 978-86-7188-223-1

COBISS.SR-ID 134608649

Saša Nikøv

RĐA

Bajka hiperborejskih noći

(Prvi deo)

*Sve je nestvarno dok traje i diše;
Stvaran je cvet čija odsutnost miriše
I cveta, a cveta već oдавно nema...*

Branko Miljković

UVOD

Ljudi nikada nisu stekli predstavu koliko je Dragan Ruđić bio bogat, iako su domaće i strane službe koje su se bavile fenomenom porodice Ruđić došle do slične procene: u nekretninama, zlatu, na javnim i tajnim računima ili u fiktivnom posedu najbližijih rođaka, posedovao je oko milijardu dolara. Objašnjenje kako je tako primitivna, neuka, izvitoperena, pa i ograničena porodica stekla ogromnu moć, neko je pronalazio u životinjskoj intuiciji kojom bi naslutili pobednike ili uočili pretnju sebi, drugi u beskrupuloznosti s kojom su otimali sve što im treba i brutalnost u kažnjavanju neposlušnosti, treći upravo u njihovoj izopačenosti koju normalan mozak nije umeo da pojmi i savlada, četvrti u nekoliko vrlo mudrih odluka koje su ih zaštitile od svih promena režima u Srbiji.

Ruđići se nisu javno uplitali u politiku, uvek dobro podmazujući one na vlasti, a pomalo i one u opoziciji. Godišnji trošak za mnoštvo načelnika, direktora, predsednika opština, sudija, policajaca, doušnika, pa i za nevladine organizacije, medije i dobrotvorne donacije, na kraju je premašivao devetsto hiljada evra. Vukli su konce ne izlažući se pogledima, procenama i osudama.

Druga pametna odluka bila je da im centar ostane u rodnom Pajkovcu. Nisu iskopavali svoje korenje i premeštali ga u prestonicu, već su rasli i jačali na tlu koje su poznavali, stvarajući time utisak domaćinske, patriotske porodice. U javnosti se Dragan, već bogat kao Krez, nikada nije pojavljivao s telohraniteljima. Uz njega je bio samo Raša Butalo koga je predstavljao, bez laži, kao pobratima koji mu je na ratištu nekoliko puta spasao život. Butalo je bio ćutljiva grdosija s neobjašnjivim čulom za opasnost. Od njega je podilazila jeza i najbližije Draganove saradnike, ali je narod sa simpatijom gledao na ovo prijateljstvo i nedostatak drugog obezbeđenja uz tako moćnog čoveka.

Početak uspona Ruđića se podudara sa raspadom Jugoslavije i vladavinom Slobodana Miloševića. Tada je glava porodice bio Živadin, koji u nekoliko koraka od radnika na održavanju dospeva na čelo uspešne društvene firme. Njegov stariji sin, Dragan, otkupljuje uništeno preduzeće i već tokom vremena demokrata postaje jedan od najsilnijih ljudi u zemlji, da bi od trenutka kada je naprednjačka vlast došla na čelo, on izbio kao najbogatiji čovek u zemlji, nedodirljiv za ma kakav zakon.

Kao najgorči i vrlo zabrinjavajući zaključak proizišao iz afere Ruđić, ostaje ona Lenjinova izjava: „Drugovi, ako nam iko dođe glave, biće to mangupi u našim redovima.“

U zamršenom klupku događaja i učesnika, teško je bilo pronaći početak njihovog kraja, duboko skriven u mnoštvu čvorova, kidanja niti i neočekivanim nastavcima. To nije bilo lako raspetljati čak ni gledajući iznutra.

Sve je pokrenula Đurđa, ali koja? I kada je počelo da klija to zversko seme u njoj? Prva je bila veselo i pametno dete. Rodila se 21. decembra 1991. Volela je roditelje, baku i deku, mlađu sestru, golubove na Tašmajdanu sa kojima je svakodnevno delila svoj fišek semenki. Milo, obično dete koje je raslo u sigurnosti, okruženo ljubavlju i pažnjom. Nije u njoj bilo ni trunke zla.

Onda je došla 2004. godina u kojoj je prvo umrla baka, ubrzo za njom i deka, a mesec dana pre njenog trinaestog rođendana – i tata. Tada je rođena druga i drugačija Đurđa. Više nije bila tako radosna, ali je naučila da ne ropće, jer samosažaljenje odmaže. Shvatila je značaj dobrog planiranja. Očvrsnula je. Njena majka, Anđelka, pala je u depresiju. Godinu i tri meseca mlađa sestra je bila premala, po svemu sudeći i razmažena, pa je ona morala da preuzme organizaciju onoga što je preostalo od porodice.

Još je čuvala stare sveske s vertikalnom štraftom u kojoj je zavodila prihode i rashode. U stanu u Kumanovskoj je ostala kutija sa priznanicama i plaćenim računima, dva neiskorišćena bona za neke deterđente, sa oznakama 30% i 50% popusta, kesa ispunjena korišćenom hartijom za uvijanje poklona sa bleđim tragovima poskidanog selotejpa i smotanim raznobojnim trakicama. U kredencu

na lođi je desetak opranih flaša i duplo više tegli bilo spremno za novu zimnicu. Na dnu ormana imala je dva šivena džakčeta puna parčića tkanine za krpjenje, a kraj njih iseckane kvadrate od poledina starih kalendara, koje je koristila za različite spiskove – od kupovine, do dnevnih obaveza. Skupljala je ostatke sapuna od kojih je, rendajući ih i topeći nad parom, pravila nove, šarene sapune. Nije nosila najlon čarape, jer se ne mogu zakrpati. Kao da ju je bolelo bacanje stvari; umesto papirnih salveta postavljala je na sto platnene, čak je i papirne maramice vrlo nerado uzimala, ali je u tašni uvek imala tri bele, perfektno ispeglane, sa izvezenim monogramom: *BII*. Nikada nije kupila pomadu za telo, lice ili ruke. Sama ih je pravila.

Još kao osnovka, detaljno je zapisala gde i kako može da se uštedi. Videla je da smrt dolazi bez najave i kucanja, pa nije želela da mama i Nađa sve ponovo otkrivaju, ako bi se i njoj nešto desilo. Prvih meseci je bilo teško što joj je poslednja misao pred spavanje bio zbir nužnih troškova. Ne, poslednja je ipak bila molitva, jer je legala sa ledenim, lepljivim strahom da će se nešto desiti majci ili sestri, da će opet nestati neko koga voli. Dok joj je otac ležao u komi, preklinjala je Boga da ga ostavi u životu, obećavala da će postati dobra osoba, voleti ljude i pomagati im ne tražeći ništa zauzvrat. Umro je, a ona je nastavila svako veče da se moli. Za Anđelku i Nađu. Majku i sestru. Umislila je da će se mama samo ugasiti ako joj ponestane cigareta, pa je u svom ormanu uvek krila dve-tri paklice rezerve. U staroj drvenoj kutiji sa tri odeljka napravila je fond **A** za maminog frizera, kozmetiku, najlon-čarape, cigarete i ostale redovne potrebe. U fondu **N** bio je novac za Nađine note, finiju garderobu za takmičenja iz klavira, za frizera, rate za školske ekskurzije. U odeljku **D** stajale su pare za hranu i sve što je bilo potrebno u kući. Đurđa nije išla kod frizera, sama se šišala. Nosila je bakinu odeću, samo bi povremeno dokupila veš i čarape. Prvi mobilni telefon je dobila u drugom gimnazije, za rođendan i Novu godinu, od najbolje drugarice.

„Nisam to uradila zbog tebe, nego zbog sebe“, rekla joj je Sanja narogušeno, dok joj je pružala poklon. „Kako, inače, da ti pre spavanja kažem ko mi se dopada, da istračarim matorce ili onu gaduru koja ne skuplja govna iza svog psa, ali mi lupa u zid ako glasno pustim muziku? Ili da ti ispričam foru koju sam čula?“

Đurđa na ekskurzije nije išla iz dva razloga: to bi žestoko utanjilo porodični budžet, a i njenu majku je obuzimala panika kada bi ostala sama u stanu.

Ionako nije bila omiljena u društvu. Doživljavali su je kao dosadnu štreberku, mada se nisu ustezali da joj zatraže pomoć. Smejali su se što pristaje da objasni hemiju i Koletu koji ju je zvao Sisača. Za njeno obećanje Bogu da će pomoći svima znala je samo Sanja. Uostalom, njoj je i bila dovoljna ta jedna drugarica, odana i lajava, koju je oduvek volela koliko i sebe.

Između Sanje i Anđelke su postojali netrpeljivost i potpuno nerazumevanje, ali su se pred Đurđom obe obuzdavale. Sanja je počela da guta svoje primedbe nakon velike svađe sa drugaricom: „Dobro, uvešću autocenzuru kada je tvoja keva u pitanju, ali ću o Nađi da ti kažem tačno ono što mislim: ona je samoživa gusketina koja koristi tvoju velikodušnost! Posle te iza leđa gadi! Što je puštaš da krpeljiše na tebi, Đu!?”

Ova se na to mrštila i uveravala i sebe i svoju prijateljicu da je Nađa tek dete, da će biti drugačija čim malo odraste, sazri.

Među sestarama je bilo manje od petnaest meseci razlike, a čak tri školske godine. Đurđa je krenula godinu ranije u prvi razred. Po znanju i ozbiljnosti, izgledalo je da je Nađa barem pet godina mlađa, ali su se zadevojčile gotovo istovremeno. U odnosu prema momčićima, činilo se da su obrnule uloge. Nađa je bila prekrasna, pa je već od dvanaeste godine izlazila sa srednjoškolcima na sastanke. Starija sestra se nije poljubila ni u gimnaziji, iako je o tome povremeno maštala.

Februara 2008. potpuno je prestala da razmišlja o momcima. Treća Đurđa, ona u kolicima, rodila se nakon što je Raša Butalo, Ruđićev saborac, telohranitelj i dželat, pokušao da je u punoj brzini pregazi na pešačkom prelazu. Ni ta nesreća je nije slomila, mada je postala još ozbiljnija. Nije podlegla samosažaljenju koje je povremeno podrivalo njenu energiju. Morala je odlično da se organizuje, a trenutke malodušnosti je prevladavala uveravajući sebe da će postati lekar. Život nije pravičan, bilo joj je jasno, ali ako iko može da donese malo više pravde, to su doktori. To je bila svetla tačka u koju bi se zagledala ponavljajući: *Biću lekar; biću odličan lekar i lečiću ljude!* Samo ta misao bi joj izazivala dečji sjaj u očima, radosne iskrice pune nade i vere.

A onda, tačno četiri godine nakon nesreće na prelazu, 6. februara 2012, rađa se četvrta Đurđa, ona koja će izbrisati sve prethodne. Ona koja je prestala da se moli.

0. ĐURĐA

6. februar 2012.

Spremala se za fakultet. Masirala je ledene noge, bokove i zadnjicu, osećajući pod suvom i beživotno bledom kožom ispod struka, sve manje mesa. Nije patila zbog toga, bio joj je povremeno i smešan pogled na kržljava, štrkljasta kolena i tanušne natkolenice. Bilo bi joj milije da joj je tako neugledan bio i gornji deo. Na nesreću, nasledila je ko zna od koga poprsje bar tri broja veće nego što je pripadalo njenoj sitnoj građi, a koje je skretalo pažnju ne samo muškaraca, već i žena. Nakjuče joj je na tramvajskoj stanici prišla mlađa žena, sa onim bljutavim osmehom razumevanja, samilosti i nedostatka osude. „Sestro, ako odstraniš te grešne grudi, Gospod će čuti tvoje molitve i...”

„Hoćeš da kažeš da je ovako ne čuje, jer mu sise skreću pažnju?“, razdrala se Sanja. Vernica se prekrstila i, odmahujući glavom, udaljila.

„Šta je sa ljudima!“, procedio je Milanče. „Je l' mi se čini ili je sve više ludaka?“

„Čim nešto prištedimo, poslaću ti kartu da nam dođeš“, prebacila se na vedrije teme njena drugarica, a onda se opet oneraspoložila. „Ej, još nismo ni otputovali, a već mi fališ. Ko će izdržati dve godine? Piši mi pisma, mejlove, javljaj se...“

„Skajpovaćemo. Znaš da ionako ne mogu da dođem zbog fakulteta, čak i da progutam laž kako ćeš ti uspeti da uštediš. Moraćete da pregrmite te dve jezive godine u neuređenoj, siromašnoj Švedskoj, empatišem sa vama... Evo vam ga tramvaj. Srećno i uživajte! Samo da znate, kad se vratite obraćaćete mi se sa doktorka i persirati mi!“

Na putu od stanice prema kući razmišljala je da li je fanatična ludača u pravu. Kada bi imala manje grudi ili ih potpuno odstranila, bar deo ogavnih dobacivanja bi prestao. Sigurno bi. Ali bi i dalje ostali oni koji se krste i zahvaljuju bogu što su blagosloveni, a ne kažnjeni njenom sudbinom. I oni što znaju proveren narodni lek koji je pomogao sinovcu pašenoga kuminog komšije. Oni koji je zviznu laktom u glavu jer je nisu primetili ili se sklanjaju od njenih kolica kao da nailazi krstarica Potemkin... Prvih meseci nakon nesreće nervirali su je svi: ljudi koji čučnu dok joj se obraćaju, drugi koji joj se toliko prilepe uz kolica da mora da izvije glavu i iskrene se da bi im gledala u lice; drugovi koji su

govorili da je baš super što može da se vozika, a ne mora da hoda; oni koji su se preglasno smejali ne bi li je zarazili optimizmom, a naročito oni koji su pričali tiho, usporeno, kao da joj izjavljaju saučešće, ili kao da je retardirana.

Rudići su je uvežbali da ne krivi druge, da upotrebi svako zrnce snage u sebi, ma kako sitno bilo. Rudići, koji su je i strpali u kolica. Rudići, koncentrovano zlo! Da postoji indeks za meru opakosti nekog mesta, naboja mržnje, izopačenosti, kontaminacije duše, njihov Pajkovac bi bio jedna od najcrnijih tačaka na planeti. Ali, barem su je desenzibilizovali na uvrede. Eto, čak je ni vernica nije posebno uzdrmala. Četvorogodišnje sticanje imuniteta tokom boravaka u Pajkovcu dalo je zavidne rezultate. Kako i ne bi, kada te u istom danu nekoliko različitih Rudića nazove bogaljcem, polovnjačom, nakazom... Nikada nisu uspeali da je uvrede, samo bi u ljudima koji su joj se tako obraćali i van Pajkovca prepoznala Cvetino, Draganovo ili Uroševo lice.

Završavala je masažu, sećajući se sa osmehom Sanjinog gnevnog odgovora i Milančetove zgranutosti. Baš joj fale... I tada je zazvonio telefon. Prebacila se u kolica brzinom gimnastičara na vratilu. Ipak je stigla da pomisli, pre nego što je podigla slušalicu: *Nešto grozno, nešto jezivo se dogodilo!* Sanja i Milan? Ne, oni bi je zvali na mobilni. Nije, valjda, Petar!? Ili Nađa... Zašto bi neko zvao u 5 i 22, pre nego što je i svanulo? Što bi, uopšte, iko zvao na stabilni? Podigla je slušalicu i jedva razabrala sestrično tiho mrmoljenje: „Đurđa... Nisam htela... On je u mojoj sobi, Rista. Ušao je, tražio je da te zovem, plaši me. Još je ovde i gleda me, ja sam u krevetu. Spavaćica je providna...“ Nađa je dobro, zvući uobičajeno. Petar... Nije valjda Petar... Ubrzava joj se puls, jedva diše.

„Glasnije!“, čuje preteći glas Riste Rudića. Nije valjda Petar... Ili Emir. Ili Stojan. Ne, nije njen sestrić, čak ni Nađa ne bi pričala o spavaćici da se njenom sinu nešto desilo. Malo joj lakne. Ipak, zna da je neki od druge dvojice. Njen najbolji drug ili jedini bezazleni Rudić... Mozak već napipava istinu, oseća kako joj se uspravljaju dlačice na rukama i vratu dok sestra nastavlja, nešto glasnije: „Kaže da je, ne znam da li je tačno... Ja te ne bih zvala...“ Tada, očigledno, mlađi brat Rudić gubi strpljenje i otima joj telefon: „Đurđa...“ Glas mu je tiši, a još dublji nego obično. „Butalo se upravo vratio. Poslednjih nekoliko sati je ubijao Emira. Obećao sam klinцу da ću ti ispričati zbog čega je mrtav. Branio je tvoju sestru od mog brata.“

Još je držala slušalicu kada je pospano ušla njena majka, nadlanicom protrljavši oči. „Šta je bilo? Šta se desilo? Je l' neko povređen? Nađa... Ili...“

Devojka je podigla šaku da je zaustavi u priči. „Emir“, rekla je tuđim glasom. „Ubijen.“ Ponovo je rukom pokazala majci da zaustavi reči koje su joj navirale. Odvezla se u svoju sobu i zatvorila vrata. Čula je mamu kako priča sa Nađom, ili barem pokušava, potom kucanje na svojim vratima, pa nakon nekoliko sati i nekoliko kucanja bez odgovora, perifernim vidom je primetila otvaranje vrata. Nije videla majku kako proviruje, ali je znala da je tu. Opet je podigla dlan i jedva izgovorila: „Ne.“ Anđelka je bešumno zatvorila.

Ostala je u svojoj sobi do večeri, zureći u prazno. Tada je izašla da pije vodu. I shvatila da se upiškila. Prvi put nakon više od tri godine nije osetila kada treba da ide u toalet. Skoro nesvesno je otišla po druga kolica, uzela čistu odecu iz ormana i ušla u kupatilo. Anđelka je razumela da ne treba ništa da je ispituje, ali je mrmljala: „Što ti je javio, sadista odvratni? Samo je želeo da te namučī, da uživa u tvojoj nesreći, đubre pedofilsko. Kao da ne bi saznala... Jesi li to... Opet si imala nezgodu?“

Nije joj odgovorila. U kupatilu je oprala sebe i sedište na kolicima razmišljajući kako je neverovatno da su joj i dalje suve oči. Samo joj je bilo muka, ali nije mogla ni da povrati. Mehanički je očistila baricu s parketa u sobi.

„Poslednjih nekoliko sati... je ubijao Emira“, ponavljao je Ristin duboki glas. „Obećao sam klincu da ću ti ispričati zbog čega...“ Prokleti pedofil i sadista joj je verovatno javio stvarno zbog toga što je obećao Emiru, ne da bi uživao u muku ili njenom teškom disanju kao što je verovala mama. Način na koji je izgovorio njeno ime... Tako pripremaš nekoga da ćeš mu reći nešto bolno. I čula je promuklost u poslednjim rečima. Nije se zezao, nije je mučio. Prekinuo je vezu čim joj je rekao. Bilo mu je žao. Zašto mu je bilo žao?

I dalje u tom sumanuto-racionalnom stanju, podgrejala je čorbu i isekla hleb. Morala je da nadoknadi energiju, da je ima i za sutra. Danas je preskočila predavanja, sutra će ići. Pravo sa fakulteta otputovaće u Pakovac, kod starih Alagića. Moraće da proba da odspava... Ne, iluzorno je očekivati da će zaspati.

Anđelka je sela preko puta i gledala ćerku. Đurđa ju je primetila tek kada je čula: „Trebalo bi da razgovaraš sa mnom, a ne da gutaš u sebi.“

Podigla je šupalj pogled, nije čak ni odmahнула glavom, i nastavila da jede.

Čim je oprala sudove, opet se zatvorila u sobu. Iz neobjašnjivog razloga, malo-malo bi joj pred očima iskrslilo sestrićevo lice. Divno lice sa plavim loknama i krupnim, plavim očima, sasvim nalik majčinim, samo otvorenijim i daleko razumnijim, ispunjenim neograničenim poverenjem. Najvažnije je da njemu nije ništa... Mora Petra da izvuče iz Pajkovca, sačuva ga od zla, od Ruđića! Mora da nađe način kako da ga izbavi.

„Ja ću ga štiti, kad god mogu. Veruj mi, Džurdža“, seća se glasa svog najboljeg prijatelja, načina na koji izgovarao njeno ime. I širokih očiju boje čokolade.

E sad više ne možeš, zato što si branio moju sestru od Ristinog brata. Zašto si to radio, pobogu Emire!? Znao si da ne smeš da se petljaš. Sam si mi rekao da Nađu ne možeš da zaštitiš od Draganovog mučenja i ja sam se složila. Čak sam ti objasnila šta da radiš: okreneš glavu i brzo se udaljiš, da ne bi navukao bedu na vrat i sebi i njoj. Razumem da si zaljubljen u nju, ali, Emire... Zašto, kad si znao da će Dragan poslati Rašu Butala da te kazni!? Znaš li koliko sam te volela, družo jedini? Moj brate... Zašto si to uradio?

Polusvesno, i dalje se raspravljajući sa Emirom, uzela je blok i olovku i nacrtala nekakav grafik sa početkom u broju 1991. U preseku osa je dopisala: 21.12, datum svog rođenja. Linija se lepo i elegantno penje do broja 2004, ružne godine tokom koje je prvo umrla baka, dva dana iza Božića. Deda je istog dana prestao da se bori protiv angine pektoris i ona je drugarski uzvratila – već u februaru ga je pridružila supruzi na Novom groblju. Iza dve crne tačke sledi najveća, 30. novembra iste godine. Očeva smrt nakon moždane kapi i nekoliko dana kome. Za nepunih jedanaest meseci tri smrti u porodici. Tri nedelje kasnije napunila je trinaest godina. Prvi njen rođendan koji nije proslavljan, prvi u nizu. Samo ju je poslednjeg pozvao mlađi brat Ruđić i ponudio joj da je izvede u kafanu. Pre mesec i po...

„Što bih ja sa tobom išla ma gde, sem do Pajkovca?“, pitala ga je iznervirano. „I otkud ti u Beogradu u ponedeljak? Zar ne ideš kod svojih momaka petkom?“

„Pa i došao sam u petak. Izvini, svajo, što ti se odmah nisam javio“, smeja se. „Obavio sam ono zbog čega sam došao, da budem precizan

– tri momka su mi izdudlala; jedan čak dvaput, jer mi se dopalo, ali ga ponelo, pa me dotakao rukom. Izgleda da sam mu malo skenjao vilicu, al' znao je unapred da ne sme da me pipa drugačije do ustima i to samo u predelu obučenom u kurton...”

„Risto!“, prekinula ga je. „Imam da učim. Ubijaj vreme s nekim drugim. Ne pada mi na pamet da izlazim s tobom.“

„Kupio sam ti poklon za rođendan...“ Tek tada je shvatila da je napunila dvadeset godina.

„Otkud znaš kada mi je rođendan?“

„Radoznao sam, valjda si приметila. Sve sam isplanirao. Vodim te u najgotivniji grad na svetu, Rac-ku Varoš. Novi Sad.“

„Nisi me slušao. Ne idem nigde s tobom, idem da učim.“

„A poklon?“

„Najlepši poklon bi mi bio da nemam posla sa Rudićima. Zdravo.“

Došao je desetak minuta kasnije.

„Zdravo, Anđo“, čula ga je iz svoje sobe. „Bio sam u prolazu, pa da vidim nedostajem li svaji i tašti. Tortu neću, znaš da kolače ne jedem, ali možeš da mi sipaš jednu lozu da nazdravimo tvojoj čeri za rođendan. Doneo sam joj i poklon, danas sam u rapsodičnom raspoloženju, što kaže moj ortak, Boban. Naleteo sam na jednog anđela koji me je odveo do nebesa... Bedak je što sam ga posle uvoštio, ali ne brini, nadoknadio sam mu. Namestiće mu i vilicu i zube, obeštio sam ga za ono vreme koje neće moći da radi, pa i više. Lepo sam se pružio... Hoćeš da me pozoveš da uđem, da komšiluk ne sluša?“

Nije imala srca da ostavi majku samu sa mlađim Rudićem. Anđelka bi se uvek oduzela kada bi naletela na njega. I tada je bila bleđa kao leš. Jedva je uspela da uzmakne i propusti ga u stan, jer ne bi mogla da ga zaustavi.

„Tu si svajo! Mogu da ti otpevam ono: danas nam je divan dan, divan dan, divan dan, ali je mnogo tupa pesmica, pa ću ti pustiti nešto što slušam već dva dana, diže me, znaš na šta mislim...“

Morala je da se nasmeje kada je pustio *Blow, Gabriel, blow* i to u izvođenju muškog gej hora iz Bostona. Zapalio je cigaretu i okrenuo se starijoj ženi: „Hoćeš jednu finu i jaku pljugu, tašto? Nećeš? Obrati pažnju kako peva cupi, vidi se da joj je tematika bliska. Duvaj, Gabriel, duvaj...“ Nastavio je da peva. Anđelka se trgnula. Tako ju je vraćao

iz ukočenosti, vulgarnostima i podsmešljivošću. Kada je njena majka otišla u svoju sobu, sva uzdrhtala od besa, pružio je devojci veliki paket.

„Koristiće ti i za učenje. Poštujem ja pregalaštvo. Aj' sad spremaj se! Ne moramo u Neoplantu, možemo na pićence. Znaš da ću ti dodijavati dok ne pristaneš. Neću u Pajkovac.“

„Misliš da laptopom možeš da platiš druženje sa mnom?“

„Ne, to sam ti ionako kupio, išla – ne išla, tvoj je. Dvadeseti, jubilaran. Čestitao bih ti i poljubio, ali kapiraš i sama da sam onemogućen... Hajde, svajo, samo jedno pićence.“

„Nećeš valjda da primiš poklon... od njega?“, čuo se šapat iza pritivorenih vrata.

Zagledala se u svoja električna kolica. Zahvalila se za laptop, čak je prihvatila i piće. Samo je odbila nekakav virtuelni novac obrazloživši da od Ruđića neće uzeti ni pravu ni imaginarnu paru.

„Čuvaću ti ih ja, jednom će vredeti brdo love, videćeš! A ovo ti je poslao onaj tvoj mali Ganci.“ Izvukao je dva izrezbarena srca, a u svakom od njih je, ćirilicom, pisalo jedno F. „Što li se loži na tebe? Misliš da ga toliko digne tvoja Valkira-polovina, da zanemari što si dole neupotrebljiva?“

„Ne lupaj, Ruđiću, zaljubljen je u Nađu. A tako si saznao kada sam rođena!“

Opet se setila da je Emir mrtav. Osmeh joj je ostao na licu, ukočen, dok bulji u dva drvena srca na polici. Onda joj se oči spuštaju na grafik. Linija počinje da opada do 2005, pa nastavlja manje-više ravno, sa povremenim blagim usponom ili, ređe, padom, do 1. decembra 2006. Devojka zuri u papir, tromo odmahuje glavom i crta veliku crnu tačku. Dolazi do 2007. godine, one u kojoj je Nađa dobila međunarodnu nagradu iz klavira... Stiže do 7. decembra 2007... Srce joj drnda. Opet pravi pauzu i proverava da li su se osušila veća kolica; još su malo vlažna. Teško je vrteti točkove manjih, mehaničkih i doneti u sobu vodu, a ne želi da moli mamu, jer nije u stanju da razgovara, ne sada. Zna kako Raša Butalo ubija.

Zato što je branio tvoju sestru od mog brata, čuje duboke naprsline u glasu Riste Ruđića. I dalje joj je nejasno zašto bi njega pogodilo. Možda joj se samo učinilo.

Odlazi u kuhinju, žedna je. Spušta poslužavnik na krilo, na njega stavlja bokal s vodom i čašu. Trebalo bi još malo da jede, no ne može, mučnina nikako da prođe. Pažljivo se odvozi nazad u sobu, premešta poslužavnik na sto i gleda tu liniju koja se približava broju 2008. godini u kojoj je, šest i po meseci pre nego što će se roditi njen sestrić, Petar – Živadin Ruđić, na pešačkom prelazu naleteo na nju automobilom isti taj Raša Butalo i trajno je smestio u kolica, bez nade da će ikada više osetiti telo od struka naniže... Zapravo, to je bilo pre tačno četiri godine. Iznenadila se toj podudarnosti sa 6. februarom i uopšte sa nesrećama koje je obasipaju tokom prestupnih godina; dve hiljade četvrta, osma, dvanaesta. Kakav li će užas doneti dve hiljade šesnaesta? Koga će joj život oduzeti sledeće prestupne godine? Ogorčen osmeh joj izvija usne zbog sujeverne misli da Kinezi broj četiri smatraju baksuzom. Eto, i prema njoj je zao, jer četiri meseca nakon njenog udesa, Dragan Ruđić udaje njenu sestru za svog brata, pedofila, homoseksualca i sadistu. Nađa je imala petnaest godina i tri meseca, Rista trideset i dve, bez tri meseca. Sreća u nesreći je što mlađeg Ruđića nikada nisu zanimala ženska deca. Samo muška, i to ona između osam i četrnaest, najviše petnaest godina. Nađu stvarno nikada nije dirnuo. Čak je nije ni udario, mada ga je i ona vešto izbegavala. Ako bi naletela na njega, utopila bi se u ćošak kao senka i nepomično sačekala da stihija promakne. Ali nikada nije naučila kako da se zaštiti od starijeg Ruđića, Dragana. *Zato što je branio tvoju sestru od mog brata...*

Devojka grabi olovku kao nož i snažno, besno, urezuje liniju koja se sunovraćuje do ovog 6. februara 2012, do same ose odakle je krenula pre malo više od dvadeset godina. Grafik liči na ružnu planinu. Mršti se zureći u nju, ali ponovo joj pred očima zatitra anđeosko lice dečaka, sa očima punim poverenja. Nije shvatila kada je na toj divljački utisnutoj liniji dočrtala malo sunce kraj koga je dopisala: 20. avgust 2008. Dan Petrovog, Živadinovog rođenja. Proizvod silovanja – često je govorila Nađa, zagledana u njega sa gađenjem i optužbom.

Ovo je nula, Đurđa, misli. Ovo je nula i sada možeš ili da potoneš ispod crte, ili da počneš da se vereš... A možeš li uzbrdo, u kolicima... Pokušaj, šta možeš da izgubiš? Opet joj se osmehuje Petar, skoro da može da oseti kako joj se penje u krilo i kako je grli. Samo on u njoj budi sećanje na to da je nekada osećala noge; jedino sa njim šeta u snu, ili barem samo te od lepih snova pamti.

Počinje da pakuje torbu sa stvarima koje će sutra poneti u Pajkovac. Stan u toj selendri je leden i vlažan. Na dno stavlja bakin Sirogojno džemper, ubacuje i svoje pelene, za svaki slučaj, pa dva para toplih čarapa od seljačke vune, veš, ulje za masažu, neseker, kišobran, široki kišni mantil od najtanje plastike, kapu i rukavice. Trpa i dve jetrene Karneks paštete i pola hleba uvijenog u kesu. Na vrh stavlja knjigu. Izvlači novčanik i prebrojava novac. Još nije iskoristila šest besplatnih međugradskih karti koje kao invalid dobija, bar ne mora da zajmi za autobus. Kupiće kafu Alagićima kada ode da izjavi saučešće, ali Petar neće dobiti čokoladice. Stojanu mora da odnese nešto. Ne može da ga razočara. A nema ništa. Istrošila se kada je kupila Sanji onaj šal da je greje u Švedskoj, a Milančetu knjigu. I mami dva boksa cigareta. Platila je račune, naručila iz Maksija „mesečno sledovanje“, kako je baka zvala brašno, ulje, šećer, deterdžente, pirinač... I sve je otišlo, cela januarska invalida i stipendija za najbolje studente. Svih sto sedamdeset evra koje ukupno mesečno dobije kao stopostotni invalid i student medicine bez ijedne devetke. Šta sada da pokloni Stojanu? Crta mu mačiće koji se igraju i pokušavaju da dohvate končice puštenih, šarenih balona. Već zna da će se on ozariti i reći joj: „Joj, ujnice, što je lepo!“ I onda će joj šapnuti na uvo: „Ove balone Uroš neće probušiti.“ Stojan, stariji od nje skoro godinu dana, a sa umom petogodišnjaka. Jedini Ruđić koji joj je drag...

Sklanja blok sa stola i uzima knjige. Mora nešto da pogleda za sutra, otvara stranicu trista osamdeset četiri... Ruke joj klonu, jer joj se u vrtoglavim slikama vraća taj 7. decembar 2007, u petnaest do deset uveče, kada u stan uteturava Nađa, krvava, otečena i modra, u iscepanoj haljini čiji kraj visi ispod teget kaputa. Vidi ih sve tri, i sebe i majku i Nađu. Mama je u ravnoj, sivoj suknji do sredine kolena i svetloplavoj bluzi na kopčanje. Kao da gleda film, kao da je ona Đurđa bila neko drugi, a ne neko ko će porasti u ovu devojkicu u kolicima, studentkinju medicine, Petrovu tetku, najbolju drugaricu Emira Alagića, mrtvog, mučenog... Ta ondašnja Đurđa za dve nedelje puni šesnaest, preozbiljna je za tako malo godina. Njen posao je da bude odličan đak i pridoda stipendiju koju neredovno uplaćuje Ministarstvo prosvete, da rasporedi skromne finansije, da vuče posustalu i malodušnu Anđelku, a koči lakomislenu Nađu.

„Mama, zovi policiju!“, govori ta Đurđa, drhteći. „Znaš li ko ti je to uradio? Nađa, ko je to bio?“, pita sestru čvrsto je grleći.

Ova je klimala glavom, mrmrljajući: „Moram da se istuširam, pomoz mi da skinem ovo sa sebe, da se istuširam.“

„Ne smeš pre nego što dođe policija. Mama, zovi 192! Nađa, ko je to bio?“

„Hitnu pomoć... Koji je broj, zvaću hitnu... Pretučena je!“

„Zovi policiju!“, podviknula je. „Oni će je odvesti u Urgentni centar. Mora prvo policija. Ne skidaj odeću, Nađa! Sve će biti u redu, oni će ti pomoći, ali moraju da nađu i na odeći dokaze. Ko je to uradio, poznaješ li ga? Reci mi!“

Jedva je uspela da joj iščupa ime: „Dragan Ruđić.“

„Onaj Ruđić?“, prošaputala je njena majka zapanjeno. „Onaj sa televizije, političar?“

„Nije političar“, ispravila ju je Đurđa. „Samo je užasno bogat. Sigurna si da je on?“

Nađa je klimala glavom, a onda počela da rida. Donela joj je kockicu šećera i vodu. Opet je naložila majci da zove policiju, kada se začulo zvono na vratima. Anđelka je otvorila dvojici policajaca. Kako se njena majka nije zapitala – otkud oni? Ko im je javio, kako su saznali... Stariji im se odmah predstavio kao Paja. Mlađi se samo smeškao, ali žena to nije primećivala dok im je histerično objašnjavala da je njenu četrnaestogodišnju ćerku silovao Dragan Ruđić, *onaj* Ruđić.

„Nemoguće“, prekinuo ju je Paja. „Dragan je moj dobar prijatelj. Curica je pobrkala. Igrala se mame i tate sa nekim dečkićem, pa se dosetila da optuži nekog moćnog i bogatog.“

Nađa je rukama zatvorila uši, tresući se od plača. Anđelka je preneraženo blenula u čoveka pred sobom, a Đurđa... Nekoliko sekundi je zurila u ta dva nasmejana čoveka.

„U pravu ste“, promrmrljala je, buljeći ukočeno u starijeg policajca. „Učinilo joj se... Sigurno je bio neko drugi.“

Istovremeno, Nađa je počela da ponavlja kroz ridanje: „On, on je bio, on, on, on!“, a Anđelka da vrišti: „Kako možeš to da kažeš, Đurđa? Rekla ti je da je sigurna. Kako možeš tako da izdaš sestru? I kakav je to bezobrazluk, ja ću vas obojicu prijaviti...“

Snazan šamar ju je oborio na pod.

„Slušaj ćerku, gospođo! Mlađa ti je možda lepša, ali je starija mnogo pametnija. Mala je pobrkala, razumeš?“

Pokušala je da utiša majku. Da je Anđelki radio mozak znala bi da zaista mora da poslušša, da umukne, ali su se, valjda, sva tuga, nemoć, ogorčenje, gnev izlili u vrisak: „Huljo pokvarena!!!“

Devojka u kolicima mehanički otpija vodu, ne bi li napravila pauzu, predahnula od groznog i besmislenog filma. On se bezobzirno nastavlja, ne dozvoljavajući joj da smiri disanje i bubnjanje u grudima i glavi.

Paja se iskezio na Anđelkine pretnje i na njeno dranje, otkopčao šlic. Glasno i promuklo se nasmejao.

„Ovaj deo mi je najdraži. Gledaj, momak, i uči“, obratio se mlađem kolegi. „Dakle, kako je to izgledalo? Gledaj i ti, mala, tebe pitam! Prvo te je udario, je li? Onda ti je raskrećio noge... Ili ti je prvo skinuo gaće? Jasno, prvo gaće. Ti si ga gurala, prenemagala se, morao je da te smiri...“ Dok je govorio, nekoliko puta je divljački ošamario ženu pod sobom. I silovao pred ćerkama. Nađa se onesvestila. Đurđa je sela u ćošak i spustila glavu na kolena.

Kad je završio, nakašljao se i rekao: „Ako i dalje insistiraš da je moj prijatelj, Dragan Rudić, silovao mlađu, da kolega ponovi istražni postupak sa starijom ćerkom?“

Mama nije mogla da govori, ali je mahala glavom, prestravljena, ponižena, uplakana.

„Zbunila se“, prošaputala je ona Đurđa. „Nije bio Rudić, rekla sam odmah...“

„Tačno tako, pametna curice. I nemojte kod lekara, proći će samo od sebe. Otkako je sveta i veka, žene su se lako oporavljale od ovakvih povreda.“

„Nećemo.. Proći će“, ponovila je šapatom. „Nećemo, samo idite... Molim vas“, dodala je kada ju je oštro pogledao, paleći cigaru.

„Bude li nekih komplikacija...“ Obraćao se devojci kojoj je ostalo još dve nedelje do šesnaestog rođendana. Njoj se obraćao i pokazao prstom na svoj šlic, pa na nju. „Nema policije, nema lekara. Jesmo li se razumeli?“

Klimala je glavom. Videla je da on traži jasnu potvrdu. „Oporaviće se... Nema policije ni lekara“, rekla je drhtavo ali glasno, gutajući pljuvačku.

„Onda smo s poslom ovde... *suršili*. Doviđenja gospodo, *nemojte da ustajete*, sami ćemo izaći. Gospođice.“ Namignuo je Đurđi, sve vreme se smejući svojoj vrcavosti.

Čim su napustili stan, skočila je, zaključala vrata i stavila lanac. Potom je čučnula kraj majke. „Idi na tuširanje, mama. Hajde, brzo! Napraviću ledene obloge za tebe i Nađu. Hajde, mama, moraš da mi pomogneš, ne mogu o obe istovremeno... Ustani!“, viknula je „Ima i većih užasa u životu.“

Tada nijedna od njih tri nije mogla da se domisli kako će izgledati ti veći užasi kojima ih je zasuo život u 2008, 2009, pa nadalje, do februara ove 2012. godine, kada je njenog jedinog prijatelja u Pajkovcu ubio, uz jezivo mučenje, Raša Butalo. Raša...

U tom trenutku shvata da je Emir mrtav. Neće ga više videti, neće razgovarati sa njim, neće ga čuti kako se smeje... Više ga neće videti, mrtav je... Nikad više... *Nevermore*, grakće Poov Gavran, a duboki glas Riste Rudića, ko zna zašto, ponavlja *Nikada*. I dalje su joj oči suve, ali počinje glavobolja koja joj vrelim sečivom komada lobanju i mozak. I muka joj je. Jedva stiže do kupatila, povraća, samo što se ne uguši jer trbušni mišići ne rade, ne mogu da pomognu. Nemoćno posmatra isprljanu odeću. Kako bi volela da se isplače, ali ne može, još od onog dana kada su joj rekli da nema nikakve nade da će ikada prohodati. Poslednje njene suze, pre četiri godine.

Pokušava da se seti kako je bila obučena kada su je udarila kola. Ne zna. Šta je nosila kada se pozdravljala sa Sanjom i Milančetom, šta kada je poslednji put bila u Pajkovcu i pričala sa Emirom. Nema pojma. Kakvu je odeću imala kada su im u stan upali Paja i taj drugi policajac? Seća se šta je nosila Nađa, jasno vidi mamu, ali Đurđa, ondašnja Đurđa, samo je zamučena, neodređena, hodajuća senka, sve bleđa.

1. ANĐELKA

7. februar 2012.

Mrzela je samoću. I bojala je se, posebno u ovom stanu, u Kumanovskoj, na Vračaru. Još dok je bila u gimnaziji, strepela je da otključa bravu, odgurne teška vrata i kroči u pust i tih hodnik, dok su joj roditelji na poslu. Zvala je drugarice da dođu kod nje, najčešće Dušku koja je volela da svrati jer je kod Anđelke mogla da puši dok pije kafu. I Duška je znala da je tu samo kao lek protiv tišine, praznine, usamljenosti. Koristila je svoju moć, ucenjivala, naplaćivala. A onda je došao fakultet i Anđelka je upoznala Velimira. I više nikada nije bila sama. Do 2004. godine... Za manje od jedanaest meseci ostati bez majke, oca, na kraju i bez muža, a sa dve ćerke. Nađa je imala jedanaest i po. Nekako je izgledalo da je Đurđa najstarija od sve tri, iako je imala trinaest. Možda je bila najčvršća jer je ne podrivaju osećanja. Nađa je više nalik majci, sa tim umetničkim senzibilitetom i ranjivošću, dok je starija ćerka... Čudno koliko je racionalna, koliko joj se živi, da čak i sada, dok je u kolicima, samo gura napred, spremna da prihvati svaki udarac koji život zadaje. I ovo sa Emirom će prebroditi. Teško joj je, vidi se, ali je već danas otišla na fakultet, da ne izgubi od predavanja. Posle će otputovati u Pajkovac, ostaviće majku samu. U ovom stanu.

Protresala ju je drhtavica, setila se kako je to izgledalo kada su devojčice išle na ekskurzije. Srećom, Đurđa nije uspevala da nađe novac za obe. Prestala je da odlazi na ta višednevna putovanja sa školom. Pokazala je papir sa proračunima prihoda i rashoda i rekla: „Nađa će ići, ona se tome više raduje nego ja, a i moja ekskurzija je skuplja.“

Jednom ju je razredna starije ćerke zamolila da ostane nakon roditeljskog sastanka.

„Gospodo Dotomić“, rekla je tiho i osmehnuto, poverljivo spuštajući šaku na njenu podlakticu, „postoji gratis putovanje za učenike koji su u teškoj materijalnoj situaciji. Ponudila sam Đurđi, ali se ona zahvalila i odbila. Objasnite joj da nema sramote u tome. Ona je najbolja učenica u odeljenju, ma i u gimnaziji. Prijalo bi joj da putuje sa svojim drugovima, da vidi Atinu. Možete li da je uverite da prihvati i krene na ekskurziju?“

„Pokušaću“, pocrvenela je, ali ćerki nije pomenula razgovor. Samo od razmišljanja o tome probijao ju je znoj.

Posle silovanja se bojala još više. Kada Đurđa nije bila u stanu, trzala se na zvuke iz hodnika, na škljocanje mehanizma ulaznih vrata, korake, cviljenje starog lifta, glasove... Nađa je bila premlada, usplahirena, izgubljena, na nju se nije moglo osloniti. Starija ćerka je odlazila u prodavnicu, otvarala poštaru, održavala vezu sa svetom izvan zidova ovog stana koji nikada nije uspevao da je zaštiti, ali boljeg utočišta nije imala. Đurđa, mala žena-majka, zaštitnica, upadljivo velikih grudi, čvrstog stava i nepokolebljivog pogleda, uvek deset koraka ispred drugih u predviđanju, a dvadeset u informacijama kojima njen pakleno precizni mozak raspolaže. Prvih sedamnaest dana nakon silovanja, starija ćerka ju je pratila na posao. Zamolila je razrednu da joj opravda prve časove na koje je kasnila uz obrazloženje da joj je majka veoma depresivna i da joj pomaže da prebrodi krizu. Otišla je i u svoju staru osnovnu školu, objasnila kako je Nađa u izuzetno teškom stanju, ali da će sve nadoknaditi. I svuda su joj uvažili molbe, izgovorene u kratkim rečenicama i odlučnim glasom. Potpuno je preuzela upravljanje njihovim životima. Radila je od ujutru do uveče, bez prigovora, bez jednog jedinog malodušnog trenutka... Kao mašina. Ona je otišla sa mlađom sestrom kod ginekologa, zakazala abortus i odvela majku da potpiše pristanak za prekid trudnoće.

„Kako da vam pomognem ako vi sebi ne želite da pomognete?“, pitala je jednom namršteno. „Nađa, hajde na tuširanje! Posle ćete obe kod frizera.“

„Tebe niko nije silovao“, rasplakala se mlađa sestra.

„Trudim se da razumem i osetim kroz šta prolazite. Mogu samo delimično, ali je bitno da ne dozvolite da vam to uništi život. Nađa, potruđi se! Nije kraj sveta. Živa si, zdrava, još si praktično devojčica, toliko toga lepog će ti se dešavati. I ti, mama... Molim vas.“

A onda su Đurđu udarila kola... U stanu su ostale samo njih dve, ona i mlađa ćerka. Mesecima. Šest dana je starija ćerka bila u komi. Kao da je ponovo preživljavala Velimirovo umiranje, ali je Đurđa bila žilavija od oca, preživela je. Usledile su operacije. Nisu davale rezultate, uprkos tome su je i dalje slali na njih. I bila je odsutna. Mesecima...

Sada će opet biti sama, zato što je Emir ubijen. Nije smela da je

pita da krene sa njom u Pajkovac. Kada je zaustila, ova ju je tako sivo, metalno pogledala, da je učitala.

Inače je dobra i brižna ćerka. Još otkako je umro Velimir, preuzela je njegov deo brige o porodici. Samo nije mogla da zarađuje, izuzev male stipendije, za koju se nije znalo kada će stići na račun i još manje invalide. Mogla je, zapravo, ali nikada nije naplaćivala časove svojim drugovima i drugaricama. Pokazivala im je besplatno, čak bi im razmutila sok od malina kada su dolazili kod nje, da ih posluži. A sigurno bi joj platili čas da je tražila. Po Andelkinom, pa i Nađinom mišljenju, radilo se o gordosti. Dobro bi im došlo još malo novca, ali je Đurđu ljutilo pitanje: „Što im ne kažeš da ne možeš da radiš besplatno?“ Namrštila bi se i odgovorila: „Zato što mogu.“ Tačno je da je najviše štedela na sebi, ali su i njene potrebe bile najmanje. A možda je to bilo pametno, možda joj je baš zbog toga što je bila nesebična, njena gimnazija nabavila kolica sa motorom. Ili se neko od te zahvalne dece dosetio da skupe novac i ugrade one šine kojima može da se popne na prvi sprat i kada nema struje... Da, uvek je bila drugarčina. I prema mladom Alagiću... Ko zna kako je umro, siromah. Za Butala pričaju da obavezno iščupa ljudima deo tela. Samo Đurđu nije uspeo da ubije...

Ubledela, zatvara oči dok se seća dana kada su je pozvali na posao i kazali joj da hitno dođe u bolnicu gde je primljena njena starija ćerka u kritičnom stanju. Udario ju je automobil na pešačkom prelazu... Nema predstavu kako se tamo obrela, samo se seća sažaljivih pogleda lekara i sestara. Čekala je da čuje: „Borili smo se za njen život, nažalost.“ Potpuno izbezumljena, gledala je lica koja su nešto pričala, ali se reči nisu slagale sa onim što je videla u njihovim izrazima, u skrušenosti ljudi koji osećaju nemoć... Došla je i policija da uzme izjavu od čoveka koji je zvao hitnu pomoć.

„Nisam video registraciju, bio sam u šoku, užasnut.. Crveni Opel kadet je namerno išao baš na nju, dodavao gas. Letela je kroz vazduh, ne znam... Mnogo. Neko reče da tamo imaju kamere, zar ne možete preko njih da nađete to đubre? Koliko godina ima ovo dete? Hoće li preživeti? Nađite tu, tu... Rđu! Đubre! Ne shvatate, namerno je skrenuo..“

„Naći ćemo ga, ako su kamere bile ispravne. Nažalost, one registracije koje smo dobili od nekoliko svedoka pripadaju ukradenom vozilu. Krađa je prijavljena juče“, prepoznala je glas i zaledila se. Ka

njoj se, sa osmehom, okrenuo Paja. Prišao joj je i tiho rekao, unoseći joj se u lice i malo-malo oblizujući suve usne: „Ipak nije bila dovoljno pametna... Šta joj je trebalo da cepa papire koje ti je Rudić poslao na potpis? Ako Dragan hoće da je uda za Ristu, udaće je za Ristu! Pregaziće sve koji mu se protive. Baš tako – *pregaziće*...“ Učinilo mu se kao dobar vic, zatresao se od smeha. „Takav je, zato je toliko i postigao u životu. Sve ili ništa, a uvek bude – sve.“ Okrenuo se i pošao, da bi se odmah vratio, lupnuvši se po čelu. „Umal' da zaboravim! Poslao je po meni neke papire koje ćeš sada da potpišeš... Pazi, mala je još živa, ali ne znači da će to i ostati. Imaš sreće da je preživela, a sreća se ne osmehuje dvaput.“

Đurđa je bila u komi, nije imao ko da je spreči da stavi drhtavi potpis na saglasnost da se četrnaestogodišnja Nađa Dotomić uda za skoro sedamnaest godina starijeg Ristu Rudića. Pedofila, sadistu, pедера! A Đurđa se nakon šest dana probudila iz kome. Ta njena želja za životom... Potom je usledio i niz nepotrebnih operacija. Doktor je na kraju morao da joj saopšti: „Pravo je čudo da si živa, tu si imala sreće... Ali više nećeš moći da hodaš. Sve smo pokušali, kičma je na tri mesta...“ Podigla je šaku i zaustavila ga u pričanju. Suze su joj tekle niz lice bez grimase, bez trzaja, pokreta... Gledala je doktora i plakala. Nije čak ni treptala. Poslednji put je imala suze u očima sa šesnaest godina. Doktor je želeo da je zagrlji i uteši, ali je ponovo ispružila dlan. Skoro sve ostalo je bilo u zavojima ili gipsu. Samo je levu šaku mogla da mrda. Nije progovarala narednih desetak minuta. Nikome nije dozvoljavala da joj se približi, čak ni kada je prestala da plače.

„Nema nade da će neka operacija pomoći? Bilo kada, bilo gde?“, bilo je prvo što je pitala, čim se isplakala i pribrala.

„Sem ako se desi čudo, ali... Ne, neću da te lažem. Ne postoji takva operacija“, odgovorio joj je doktor klonuvši.

„Nisu pronašli ko me je udario?“, tek tada je upitala majku.

„Kamere su bile u kvaru“, odgovorila je kao da je sama kriva zbog toga.

„Jesi li ti potpisala one papire?“ Gledala je u nju, strogo, nepopustljivo. Zatvorila je oči kada je dobila potvrdu. „Nisi smela da potpisuješ. Nisi... Morala si da se boriš da Nađa ne uđe u tu porodicu. Da ne rodi bebu sa petnaest godina. Oni će vaspitavati to dete da postane ista rđa kao što su sami. Sada imaju tvoj potpis i ne možemo im ništa. Nisi smela.“

„Bojala sam se da će te ubiti. Pretili su mi“, promrmljala je.

Otvorila je usta da kaže, verovatno: „Bolje da su me ubili“, ali se uzdržala.

„Vi znate ko je to bio, ko ti je to uradio?“ Doktor ih je gledao zgranuto, čas jednu, čas drugu. „Pa zašto... Šta čekate...“

„Znamo ko je želeo da me ubije“, prekinula ga je devojka. „Ako probate da prijavite, neko od vaših najmilijih će doživeti groznu nesreću na mestu sa pokvarenim kamerama. Bolje je da ne ispitujete dalje. Savest će vas terati da nešto preduzmete, a onda će se deseti ono što sam vam rekla. Ako vam je lakše, ni mi više ne želimo kažnjavanje.“

„Neko toliko moćan?“, ipak je upitao.

„Hoću li imati mnogo ožiljaka?“, prešla je preko pitanja.

„Oni na licu će verovatno proći. Još ne shvatam kako si se tako srećno dočekala da zaštititiš i glavu i vrat. Na leđima će ostati, mada će se smanjiti.“

Celo odeljenje joj je bilo u poseti u bolnici. Čim je počela da sedi, zamolila je da joj donesu knjige, da bi nadoknadila ono što je propustila u školi. I stvarno je učila. Tek kada bi joj se lice izobličilo od bolova, napravila bi pauzu. I ubrzo nastavljala.

„To učite u gimnaziji?“, zapanjila se medicinska sestra nagnuta nad njenim knjigama.

„Ne. Spremam se za prijemni.“

„Već sada? Šta ćeš studirati?“, upitala ju je toplo.

„Medicinu“, odgovorila je Đurđa.

„A što ne upišeš neki lakši fakultet? U tvom stanju...“

„U kakvom stanju?“, prekinula ju je. „Mozak mi nije oštećen.“

„Ali to je najteži fakultet... Što ne nađeš nešto jednostavnije?“

„Zato što me ovo zanima.“

„Nadaš se da ćeš pronaći lek za sebe?“, samilosno se osmehnula sestra.

„Videla sam snimke, neću na to gubiti vreme. Lečiću one koje je moguće izlečiti.“

Tada je i Anđelki izgledalo osiono što je odabrala baš medicinu. Ispostavilo se da nije pogrešila. Ima sve same desetke. Nijedno propušteno predavanje. Kako je to čudno, otkako je ostala nepokretna, evo već oko... četiri godine, nikada nije imala grip, nije je bolela glava, ma ni kijavicu nije zakačila. Prvi put nije otišla na fakultet juče, kad

joj je ono dubre javilo za Emira. I verovatno će ostati u Pajkovcu i za sahranu, pa se tek onda vratiti. Znači, danima će biti sama u ovom stanu.

Protresla ju je groznica. Pojačala je televizor i zapalila novu cigaretu. Mogla je da se spakuje i krene u Pajkovac, ali se još više od samoće bojala Đurđinog ćutanja kada sazna kako je umro Emir. A pitaće, to je jasno. Uvek mora sve da zna, čak i ono što će je užasno povrediti. I kada je istina nemilosrdna i zla, draža joj je od bezazlene laži, pa i od neznanja. Da postoji neko ko bi mogao da joj kaže kada će umreti, rekla bi mu: „Pre ili posle podne, ako ne znate tačan čas?“ Kada bi saznala da joj je ostalo pet dana, samo bi ih isplanirala najbolje što može. Isto bi uradila i da joj kažu da će živeti još sto godina. Da, bilo je nečega oštrog, nesavitljivog, zastrašujućeg u njenoj racionalnosti. Pomalo nečovečnog. Ali je, valjda, morala da postane takva, da bi bila oslonac svima. Čak i malom Petru. I on je osećao da je njegova tetka najsnažnija, samo za njom je jurio, samo u nju gledao i samo njoj se osmehivao, čak i pre nego što je ona obratila pažnju na njega. Ako je Ruđići ovim nisu konačno slomili...

Kada je prvi put pokušao da je ubije, Butalo nije uspeo. Možda Emirovim ubistvom jeste. Ko zna šta je sve činio mladiću, imajući je pred očima, jedini svoj neuspeh, Đurđu Dotomić. Ali jaka je ona, možda će se opet izvući... Da, verovatno hoće.

2. NADA

7. februar 2012.

Znala je da će Đurđa doputovati u Pajkovac, samo je mislila da će stići još juče. Bila je zaljubljena u tog Emira. Drugačije je sa njim razgovarala i više se smejala nego sa drugima. Sa njim je pričala češće i duže nego sa rođenom sestrom. Čak je dva puta prespavao u njihovom stanu u Kumanovskoj kada je imao posla u Beogradu. On je bio ljubazan momak, ružnjikav, ali je njenoj sestri bio dovoljno lep, bez obzira što je Ciga. Nema biranja kad si hendikepiran.

„Svakoj ženi treba čovek“, često govori Dragan, „i svaka ga dobije po svojoj meri. Tebi je, mišu moj mali, dopao najmoćniji muškarac u zemlji, tvojoj sestri ganci. I treba da se klanja Bogu što ga se dokopala.“

Đurđa ni ranije nije mogla mnogo da izvoljeva, još pre nego što joj je donji deo tela postao nepokretan i tako upadljivo sasušen u odnosu na gornji, sa tim grudima kao sa karikature, koje nikako ne uspeva da maskira. Nikada nije bila ženstvena. Suviše odlučna, preterano ispravljena, sa strogim, oštrim pogledom. I Đurđa ima plave oči, samo tvrde, bez nežnosti, finoće, poezije. I hodala je, dok je još mogla, kao da maršira, baš je smešno hodala... Inače na njoj ništa nije ružno, čak joj je lice prilično pravilno. Smeđa kosa, oblo čelo, mali, nešto širi nos, neupadljive plave oči, normalna usta, obrazi, brada... Ima tih neupamtljivih žena koje bi mogle da budu i lepuškaste kada bi znale kako da se našminkaju, isfriziraju, kako da stoje, sede ili hodaju. Đurđa ništa od toga ne ume. Njeno lice je... Osrednje. Bez finih nijansi. Nesposobno da izrazi veliku tugu, veliku radost, bes, ranjivost, nesreću, čak ni ganutost..

Možda će sada konačno zaplakati, kada joj je Emira ubio Butalo... Zna se kako ubija i muči Raša. Koji li mu je deo tela uzeo kao trofej? Možda baš polni organ. A šteta, Emir je stvarno bio dobar momak, toliko puta ju je zaštitio, čak je i njenom sinu pomagao. I te noći... Ali sve bi prošlo kao i inače, da je nije pogledao tako povređeno, zapanjeno, da se zbog toga, ne razmišljajući, nije suprotstavila Draganu pred svim onim ljudima. Osetila je alkohol u Ruđićevom dahu, videla mu je oči i znala je da će je premlatiti ako ga ne poslušna, ali ju je Emirov pogled zbunio. Zbog njega se postidela i bila neposlušna.

Da li je sada Đurđa mrzi? Sigurno je mrzi. Nikada se nisu previše ni volele. Toliko su bile različite, a od tatine smrti su se samo sve više udaljavale. Pa i da je mrzi, šta će to da promeni? I dalje će dolaziti u Pajkovac, zbog Živadina, Petra. Možda će prestati sa njom da razgovara, ali ni to nije strašno. Đurđa uglavnom čuti i sluša, ako uopšte sluša... Izgleda kao da radije razgovara sa onom pederčinom, Ristom Ruđićem. Od njih tri samo ona može da ga podnese, iako zna šta radi dečacima, iako zna da plaća muške kurve da ga zadovolje, pod uslovom da ga ne taknu rukom. Potpuni ludak, sadista, alkoholičar, narkos i, zvanično, njen muž i otac Živadina Ruđića! Čak ga se i rođeni brat gadi, a Đurđa ga gleda u oči, vozika se sa njim do ili od Beograda. Kako može!?

Rista joj je i javio: „Roknuo ga Raša jer je branio tvoju švecu od mog buraza.“ Uvek tako govori, sigurno misli da će izgledati mlađi i kul. Tim pederima je stalo da ostave mladalački utisak. Valjda zato i dovodi decu, nada se da će se bar malo zaraziti mladošću, jer je prešišao trideset petu. Činjenica je da deluje bar dvadeset godina mlađi od Dragana, pomalo zahvaljujući tome što pravilna lica sporije stare. Evo, Đurđa od nje nije starija ni godinu i po, a deluje da je bar deset godina starija. Skoro kao da je Ristina vršnjakinja. A taj se ubi oko svog tela. U podrum je smestio čitavu teretanu. Tušira se najmanje tri puta dnevno, najmanje! Ne hrani se zdravo, ali bi možda nekome mogao i da bude privlačan, da se tako ne unakaradi: tesne pantalone, šarene košulje, šeširi... Ta odeća vrišti: „Ja sam peder!“ Ili derpe, što bi on rekao. I glas mu je uvek kao da se zeza, sem kad ga uhvati ono njegovo ludilo-crnilo. „Ubio ga je Butalo.“ I to je izgovorio zadovoljno režeći, garantovano se i smeškao, nije mogla da ga gleda.

Mora da je Đurđa mrzi. Zato nije ni došla do nje iako je doputovala u Pajkovac. Tamo je, u onom stančiću, a ne svraća čak ni da vidi sestrića. Zato što nju krivi za Emirovu smrt. Ledena Đurđa, sa očima koje sude i osuđuju...

Nada je bila osmi razred kada ju je Dragan Ruđić silovao. Bio je takva zver... Jedva je stigla do kuće koliko ju je sve bolelo i peklo. A onda su došli i oni policajci, tek kasnije je saznala da je Paja „Ruđićev policajac“. Silovao je i premlatio i njenu mamu. Pred njom. Gotovo da je ponovio isto što je Dragan radio, samo mnogo, mnogo blaže. I drugačije je kada je to stara žena koja je rodila već dve ćerke ili kada je to četrnaestogodišnja devojčica koja je te večeri izgubila nevinost.

Sreća što se onesvestila, da ne proživljava ponovo to što se njoj desilo ni sat ranije. Đurđa je, kao i uvek, sve razumno izvagala, preradila u mozgu...

„Nije to najstrašnija stvar u životu“, čuje njen staložen glas. „Žene se brzo oporavljaju od takvih povreda. Hajde na tuširanje!“

Da su najveće povrede fizičke... Ali ona je buduća doktorica! U njenoj svesti je čovek naprosto anatomija, mašina čiji je motor srce, krv je benzin, sve je samo telesno.

Jedino je nejasno zašto se tako iracionalno usprotivila kada je došao Dragan da traži mamin potpis, čim je saznao da je zakazan abortus. Došao je sam, u Hugo Bos poslovnom odelu. Ostavio je Rašu, u kolima. U hodniku je pružio Anđelki papire kojima potvrđuje saglasnost da se Nađa Dotomić uda za Ristu Ruđića. Nađa nije ni izlazila iz svoje sobe, bila je već potpuno pegava od trudnoće. Mislila je da će joj trajno ostati te nakazne flekice po licu, koje njena blaga šminka nije mogla da pokrije. Srećom, počele su da se povlače tokom petog meseca... Majka joj je rekla da će potpuno nestati još pre nego što se rodi. I Anđelka ih je imala tokom obe trudnoće, vidi se čak i na fotografijama. Horror!

Zbog te gadosti na licu nije izlazila iz sobe, ali je virila kod odškrinuta vrata, videla ih je u ogledalu u predsoblju i, normalno, čula razgovor.

„Pa ona je tek u osnovnoj školi, još ni gimnaziju nije završila“, mucala je mama.

„Ne treba joj gimnazija kada se udaje za Ruđića“, nasmejao se.

Nju niko ništa nije pitao. Đurđa je samo zgrabila papire i pecepala ih pred Draganom.

„Izlazi napolje, đubre jedno! Neće ona rađati nove gadove. Nećeš joj do kraja upropastiti život!“ Zgrabila je dedin nož za otvaranje pisama i uperila ga ka muškarcu. Hej, Ruđiću pretiti drvenim, rezbarenim nožićem!

„Meni se ne govori ne“, nasmejao se, dok je izlazio.

I onda ju je Butalo lansirao kolima. Shvatila je da se preračunala, ali kasno. Dragan je dobio ono što je hteo. Doveo je sebi mladu, otmenu i prelepu ženu. Udao je za svog ogavnog brata i zatočio u Pajkovcu. Dobio još jednog sina, lepog i plavog, mada sitnog i mucavog... A

Đurđa nikada više neće hodati. Pogrešna odluka, da odbije ono što je od nje tražio glavni Rudić. Tako prepotentno! I je li pomogla ikome tim cepanjem papira? Ne. Čak je i sebi potpuno upropastila život. I mami. Svojoj mladoj sestri pogotovo.

Anđelka je morala da ode u invalidsku penziju da bi bila kraj ćerke i unuka, Živadina, kako ga je nazvao Rista, otac na papiru. Ona sama nije mogla ni da pogleda bebu, kamoli da je uzme u ruke. Nikada nije uspela da ga zavoli, uvek bi u njemu videla 7. decembar, pa svoje venčanje i svoj život među Rudićima. Cvetine šamare, Vikino vređanje i podsmevanje, Draganovo zlostavljanje, Ristine perverzije svih vrsta, Stojanov kretenizam... Upoznala je sve Rudiće, sem Draganove i Ristine sestre, Stojanove majke. Čula je da je Jelica zatrudnela sa sopstvenim ocem, matorim Živadinom, i čim je rodila tog idiota, ostavila ga i pobegla u inostranstvo. Stojan je stariji od nje više od dve godine, ali je od početka zove ujna Nađa. Cveta ga mlati i mrzi više nego ikoga. Zapravo, sada verovatno još više mrzi Đurđu, mada iz nepoznatog razloga ne sme da je udari. Valjda je se boji još otkako je videla kako je stari Živadin pohisterisao kada ju je prvi put video. I poslednji put, jer je sutradan umro. Toliko je smrdeo, a posle susreta sa Đurđom nije prestajao da urla. Cveta to, očito, više nije htela da trpi. Doktor Sunić je napisao onako kako su od njega tražili, da je u pitanju prirodna smrt ili tako nešto. Baš kao što je sada za Emira napisao da je pao sa merdevina. Tako je čula od Dragana.

„Tvoj kavaljer noćas pao sa merdevina i poginuo“, rekao joj je. „Da ti vidim to na licu... Proći će.“ Olizao joj je puknutu usnu. „Razbesneo sam se. A i bio sam pijan.“ Nikada nije smela da ga pogleda, sem kada bi joj naredio. Tada je morala, mada joj se činilo da će joj srce iskočiti od straha... „Nemoj više tako da me ljutiš. Je l' nećeš?“

Odmahnula je glavom, buljeći u zemlju.

„I ni slučajno nećeš ići na Emirovu sahranu, je l' tako?“

Potvrdila je.

„Podigni oči ka meni i kaži: *Neću ići na Ciginu sahranu*. Da čujem!“

„Neću ići na Ciginu sahranu“, šapnula je i pogledala ga prestravljeno.

„Nije ti bila bogalj-sestra?“

„Ne“, prošaputala je.

„Čudno. Mislio sam da će se dokotrljati čim sazna. Javila si joj?“

„Rista je.“ Morala je da ponovi dva puta, jer je nije razumeo.

„Kako li se obradovao što može da joj javi takvu vest!“, nasmejao se zadovoljno. „On je poslednji razgovarao sa Ciganinom, sem Raše. Verovatno mu je predočio kako ga lepa i laka smrt čeka. Kažu da se posle tog kratkog razgovora sa mojim bratom mali zateturao i krenuo kući. Još bi živio da se nije mešao u tuđa posla, glupi ganci. Udvarao ti se?“

Kratko ga je pogledala, izbezumljeno odmahujući glavom.

„Jeste, udvarao se mom malom mišu, zato je to uradio. Da se napravi važan. Neke stvari su nepopravljive. Drugačije bi mu izgledao život. Imao bi život“, prsnuo je u smeh.

I njen život je trebalo da izgleda sasvim drugačije. Sada bi već bila na akademiji, negde u inostranstvu. Toliko je bila lepa, tako darovita... A evo je u Pajkovcu, ne daju joj nigde da mrdne van ograđenog imanja Rudića. Ono derište ide za njom kad god izađe iz sobe. Dragan joj dolazi dva puta nedeljno. Jednom je tera na blud, drugi put samo uživa u njenom strašnom strahu. Rista, srećom, ne ulazi kod nje. Samo juče, kada je tražio da se javi Đurđi za Emira. Šesto čulo joj govori da je svom zvaničnom suprugu skoro isto tako odvratna koliko i on njoj. Valjda zato što je žensko, što je prelepa, što se sviđa muškarcima otkad zna za sebe. A peder voli dečake. Kakvo se vrištanje čuje iz njegove sobe kada mu dovedu dete iz sirotišta! Odzvanja u celoj kući i napolju. U Draganovoj kući odmah zatvaraju prozore i spuštaju roletne kada mu Raša sprovede dečaka. Ona mora da izađe da to ne bi slušala, a onda za njom trči i Živadin...

„Kako bi ga ti nazvala?“, pitala ju je mama kada je saznala ime koje je detetu upisao Rista.

„Petar“, rekla je prvo što joj je palo na pamet. I od tada su Đurđa i Anđelka počele da ga zovu Petrom kada ih niko nije čuo. A ona ga je i dalje u mislima češće nazivala Živadinom, jer je on bio jedini razlog što joj je život ovakav kakav je. Mucavo, tupo, zakrčljalo derle ju je prikovalo za Pajkovac. Biće srećan ako doživi Stojanove godine, ako ga pre toga ne utamani Uroš, šest i po godina stariji brat po ocu.

Zvoni telefon, opet je mama, naravno.

„Đurđa još nije došla?“, pita. „Nađa, molim te, samo malo glasnije, ništa te ne čujem. Brinem za nju. Znaš koliko je volela Emira... I jasno ti

je kako je umro, Butalo ga je ubio. Javi mi čim dođe, hoćeš li?"

„Da“, odgovorila joj je.

„Ne javlja mi se na mobilni. Verovatno ga je isključila dok je kod Alagića. Šta li radi tamo tako dugo... Kako si ti? Kako je... Živadin?“

„Kako bih bila.“

„Ništa te ne čujem, dušo. Budi mi dobro. I obavezno mi javi čim vidiš sestru. U ma koje doba, nemoj da brineš da li ćeš me probuditi. Ako mi se ne javi, doputovaću sutra i ja.“

Neće ni doći ni javiti se, jasno je i mami. Ne može da podnese misao da je Emir mrtav zato što je branio njenu mlađu sestru.

„Muškarci oduvek ginu za mnom, sestro“, misli, dok joj se dečje napućena usnica izvija u titravi osmeh. „I bukvalno – ginu.“